

ולעוגמה נפש להוואות בחת-כונסיות ובבתי-מורים שיתעוררו על מיתחן. ואמנם ה"ח. להסבר סחומרה המשנה וטעמיה הרורה רלהמוד. (רש"י) שאל. על העכירה. שהוא שכרת ולטמא משומש הכל מה בחז' ימי. טומאותה. ועד שתתבא בימים לטבילה היא בונודה. (ויש"ש שם) עם אשתו בפונדק אין להוש לעדעת הבירות. ובגיהה מהיעבען נסתהפה)

ପରେଦରମ ଧ୍ୟାନ ପରେଦର

לשמר התורה. (cosa-דוחמים)

שגענה הבריות. שהושדרן אוrho שראי הכל בקיין בקרובתו. (**ב''ז**) **הרבך מז'** העלה. (**ב''ז**) ערמותם כDALIL. להתיידר ולודר אפלוי עס קרובים בDALIL. (**ב''ז**) שווא נגא. (**ב''ז**) מוחטא דקל. חמוטם הנונאים באוצר מגני וחיבתון כל ישראל נקראהו סגולה מכל העמים זו ב''. (**ב''ז**) הסנהדרין עשוים סייגים וגדרות לבב''. שלאל שכחן ונגין מלה. (**ע''ז**) סוגה בשושנים. (**ב''ז**) מוסרנות בסנהדרין גורם מהורה וה''ש סוגה כלומר נגנ''. (**ב''ז**) יוא מוסרנות בסנהדרין סיג וגדר. (**ב''ז**) יכשלו באיסורי תורה וה''ש סוגה כלומר נגנ''. (**ב''ז**) יוא מוסרנות בסנהדרין סיג וגדר.

କାନ୍ଦିଲ ଅପି ତ କରିଛନ୍ତି ଆପି ତ କରିଛନ୍ତି ଏହାରେ ପରିମାଣ କରିବାରେ କାନ୍ଦିଲ ଅପି ତ କରିଛନ୍ତି ଏହାରେ କାନ୍ଦିଲ ଅପି ତ କରିଛନ୍ତି

“କେବଳ ଏକାଶରେ” — ଏହି ମନ୍ଦିର କେବଳ ଏକାଶରେ ଥିଲା
ଏକାଶରେ „ଏକାଶ କୁଦାପ ପଢ଼ିବା” — ୫. ଏକାଶ କୁଦାପ;
ଏକାଶ (ଯୁଗମରାଜ ।) : „ଏକାଶ କୁଦାପ ପଢ଼ିବା ଏକାଶ
ଏକାଶ ଏକାଶ ଏକାଶ ଏକାଶ ଏକାଶ ଏକାଶ

କୁଣ୍ଡଳ ପାଦରେ ନିରାମିତ ହେଲା ଏହା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା

אברהם נטה נטה נטן ב-**טט טט טט** גומחת הספרים

שאלה אחת יש לי ואין לי לשלוא...
ווארן אראן דואג. שאנגו מהחררט. (ב'ז)
הגברת קלה בעיניך. (ו'ז'ז) ואין אראן דואג.

ב שמא תמשל בקדשים. שהכהן איכיל תרומה וקדשים. (ב'')

אבותה דרבנן נהנו מה

נומחת דמסטרים קי אבותה דרבינו נתן פרק כט

(3)

אהלי

בשלח

שם

סא

כוי טוב" עולה "תוכו כברו" והבן —
וכן יהושע עולה כמנין "לאה — לב
לב מה" (תוכו לב כברו מה) שעולה
גם כן.

יתרו

וקדשתם היום ומחר: אפשר לרמזו
מה שפי' הרה"צ הק' ר'
דוד מדינוב זצ"ל על הגמ' (שבת קה,
ב) כך אומנתו של יצח"ר, היום אומר
לו עשה כך מחר אומר לו עשה כך
עד שאומר לו לך עובוד ע"ז, ותקשה
מדוע לא אמר לו היצח"ר היום תأكل
نبולות ומחר תחל שבת, ותרץ —
כי היצח"ר לא יבא לאיש ישראל,
הנוגג בדרך הישר לומר לו לעשות
עבירה נזולה, כי בודאי לא ישמע לו,
אבל הנא מסתו לעבור על אייזו
הנהגה טובה ודבר טוב — שהוא
בבחיי, בן, לא עבירה ממש — וכן
גם מחר אומר על ה"בן" וגם שומע
את היצח"ר בזה יכול לבא שישמעו
לו גם בחמורות ח"ו וזה פירוש הגמ'
היום אומר לו עשה כך ומחר אומר
לו עשה כך אם שומע לו בעניין ה"בן"
כנ"ל — יכול לבא לחמורות ר"ל —
זה אמר כ"ק אמר"ר זצ"ל —
וקדשתם היום ומחר, שהשיות אמר
למרע"ה לפני קבלת התורה —
שים קדשו את היום ומחר הנוכך בגמ'

והנה בזרעו של מרדכי התגבר המן
מורע עמלק ים"ש ועשה
מעשה נחש באכילת הסעודה להכלל
ישראל באכילת עז הדעת טו"ר
וכמ"ש בסה"ק על המן מה"ת מנין,
מןין ידע שע"י אכילת מאכלות
אסורות יכול להתגבר עליהם ר"ל
העז למד זאת ונגור עלייהן ר"ל
להشمיד וגוי כמו על אדה"ר ע"כ
העמיד הש"י ב' גואלים א' מרדכי
הצדיק גלגול יעקב איש תם רמזו
לדבר "מרדי היהודי" עולה השם
שדי' שנוט' דיווקנו של יעקב ונקרוא
ג"כ בלשון פתיחה שיש בהן אותיות
ל"ב פ"ה ובמ"א הארבעתי ת"ל כמ"ש
הארדי זצ"ל שעולה כמנין רחל-לאה
שה"ס הפה וחלב בnal גם ה"י הוא
דוגמת משרע"ה כמ"ש (במדרש
שוח"ט מזמור ב"ב).

וזוח"כ איש יהודי (מורעא דלאה
בחיי לב) היה בשושן
הכירה ושמו מרדכי שעולה רחל לאה
ונגו' איש ימייני (מורעא דרחל בחיי
פה) וע"י שהוא ה"י כדמות יעקב
שה"י פיו וליבו שוני ותקון הכל לגורום
היחוד הנ"ל — בזה התגבר על המן
הרשות ולכון: איש היהודי איש ימייני

בנין היזקון אמר: מחות האבחה ישראלי הוא לילך עם ישראלי אשר מעלה לא ראה ארוח ומכל שמן להחרב עדרה ישראלי אש' במקום מגנוו, שהוא בן או בת עזרה.

"תורה-אורה" ר"ה, מהר' משלבד' סעיף המתחילה והנה אזהה: "במפניו גפס בע"ז, פטעוה ה"ה ת"ת"ה: "בעיניהם עסמאונין".

בעונה ה"ה עירובין לערודן עיר ערב": התנה כל ושםה בירידתיה למשטה, יש' לר' כתבי: "יעצא אדם לפועלו לעברותן וזה יעצץ אדם לטפולי". דציאת הנשמה משדייתה, נבון מלאות כללות ופשיות וזהו יעצץ אדם לטפולי. להגביר הדוריה על והחומר את באוצר והשומט, ויריויתה מוגרא לדרגן עד בואר להליבש בגנו וטפש הטעמיה והבבמיה, גאנט א: "אמ' לטעילו": במלאות הכללות לדוריה — להגביר הדוריה על והחומר את העלים באור מורה מה מזחתה. ולבגדה הטרשתו, דכל נשמה של לה עבדה, פרישת במחוזין ובמרדה כטביה מעינהה ... עיר ערב — בעורי ישמן לענש השם כמ"ה"ה הוותם. ובעתק החנין ביאור הכתבות ... וקא עיל כלות עין הצעידה שעשה ע"י יירדה גאנט א: "ובכל זורי ... ילי צדיקים".

לאשיות ההבנה להעתיקות בששלבים צוותים, וושכל אלוקיך בפרט, הוא: א) יגעה בשושלת הטוביים מעניינים כללו, ובענין לסתור הטוביים בענין כללו, לעור הטוביים בענין כללו, ובענין ערב: שעלה עעליה אחר עיר עיר עיר העירונות עצמות א"ב"ה.

ב אדר א

ד אדר א

שיטוטם: חומש: תלמידה, רביעי עם פרישין.

תגיא: "... זקביה לעילא.

בלי שם אל ספק וספק ספק א, הנה בכל מקום מרדך גולין, גולין [כבר] לזכותם ואנו אש שאנסאר גורה עלייו השגהה העליונה, איך הפשי מעבודת הרוךך, אשר הועמסה על שכם.

ג אדר א

יום ראשון (תש"ט): חמוץ: תלמידים: ר' יין.

שיטוטם: תלמידים ... לוי' שעשה ממש.

← ביגון הגדרול — היזקון — סידר לפעמי אינש העבודה במוחה ולהפחס און זא מאגע, לבקר כל גנעה, שהירהה רוק כי' ואמתה ובאה ע"י עבודה.

ועברודה רוק שעתות גמור להו טענות שצערין לפוק הרים ולשבר סלעים, לתפוקן און עגלים. האמתה הנגמר דהו: אששר כל שבחה ומפעל איזה שיחיה. בונגה אמיתה, ר' גנספיך: בונגה בונגה: אששר כל שבחה ומפעל איזה שיחיה. בונגה לאפנוי מי אהה עמד: פטאל ווומש בירעה שהאה רבב ה': פטאל ווומש תונגה ללב של חברין באבה זהבנה.

אמת הרobar, אשר בכדר להגיג לה עדרים גינעהה רובה והעכומה, פשוט למלוד הדרבה להבזין — כל אחד לעכו — ואו ה' בעשו שיריה בעט האמתה.

ג אדר א

יום חמישי (תש"ט): חמוץ: תלמידה, חמיש עט פרישין.

שיטוטם: תלמידים: ר' יין.

- תגיא: לא' ע"ל ... לעילא הרוב.
- תגיא: ואדרבא ... ילי' ר' יין ע"ל.
- תגיא: תלמידים: להלה.
- תגיא: חמוץ: תלמידים: ר' יין.
- יומ חמישי (תש"ט): חמוץ: תלמידה, חמיש עט פרישין.

אמר רבא אעפ"ב הדור קבלו בימי אחשורוש דתחוב (ספר ע, ט) קימנו ורבינו הילויים, קיימו מה שקבלו בבר. וצריך להבין لماذا רזוקה בימי ובברלו הילויים, לא נאבל ולא ישתה, אלא מחרך תענוגו גנות. גען בולם בכיביה עד לארם ואמור, ישב על רחמייו של הקב"ה קול בבייהם כבשתי שעות שעליה שעלה שועתם ונרגל רחמייו של ההוא עאגני שומע בגודים ופלאים -

ובבבא רוחמים ואמר, מה קול גבור היה עאגני שומע בגודים ופלאים הם עמר מששה רבינו לפניו הקב"ה ואמר, רב"ע, לא גברים ולא טלאים הם, אלא קפנין עמר שהם שוראים בטעינה הרים שלשה מהם יישלשו לילות, ולבוד ונזת הדאייב לשוחטים גנדים וטלאים. באוהה שעלה תנאל הקב"ה בaims מבית המperf ורין מודבי אחורייהם, ובראה רמן ובבורה רין מודבי אחריו הילוקות, הלכו אחורי מודבי לדעה מה ישאל שורה רין מודבי אחריו הילוקות, באוהה ללה, ה"ה ר' (לטמר ג ט) בלילה ההוא גדרה על אהשוויש בהלה באוהו לללה, ר' ר' (לטמר ג ט) בלילה ההוא גדרה בלילה. באוהה שעלה בתגלו רחמייו של הקב"ה ר' יעםר מכמא רין ושב-

ונואה לבאר עפ"י מה שאומר המדרש (ספ"ג מעז ג י) בשעון שנרגמו אthon האגרות וגירנו בר המן, יבוא שמה הוא וכל בני חברתו ופענו במדבי שהוא הילך לפניו, והוא מודבי שלשה הינוקות שרי

בaims מבית המperf ורין מודבי אחורייהם, ובראה רמן ובבורה רין מודבי אחריו הילוקות, הלכו אחורי מודבי לדעה מה ישאל מרדבי מהם. בין שהגיג עמודי אצל הילוקות שאל לאחר מהם פסוק לי פסוק, א"ל ג' (ק) אל תירא מפחד פרתאות ומושאות לאחר מהם פסוק תבואר, פחה השמי ואמר אני קרייחי הרים ובבה הפסוק עמדרי מייביה המperf (יקמיט ט, ק עציו עגוזו והופר דבר ולא יקום כי עמנז אל, פחה דהשלישי ואמר [קדשך ט, ג] ויעד זקנה אג ריא ועד שבבה אנג אוביל איני עישידי ואני אשא אובי אסביל ואמלט. ב"י יששעמך מודביenk שחק רהייה שטעה שמהה גדרלה, אמר לו רמן מה ריא ואטה רישמהה שטעה לדברי הילוקות הילו, אמר על בשורות טובות שבעשוגו שלא אפחד מון העצה הרעה שיעזע עליון. מיר בעם המן רהישע ואמאן אני שגלה ידי הילוקות.

ל השטעה מפור' מהר"ם עופיע מלונבלין צ"ל, מה העזען שדורקה הילוקות קפנין אה קטרגו של המן, ובאיו שקומץ המתה ריא הילק קפנין מן המהה העלה למצבה ואת השיריים שחון הילוק גדרל אוכלים המתהנים. וילאורה הילק נבזה היה צרך לדהיית רוב המהה ולא הילק רקמן - אלא לילדרע בא, שביבל יישראל לא הילקן ל' הקב'ות אלא לפ' האיכות, וזהו כל בווח שאראל גנד אמות העילם, במש"ב (דניאל ג ג) כי אתרם רהמעט מכל העופמים.

ונפ"י רבבי אפשר לומר שעל כן היד קבלו את ההורה בימי אה"ב אהלה אה מודבי. והוא אמוריהם מביאות להם לחם ולא תמותו אמרהה להם, בגין אבלו ושחו קורדים שהמוציא לחם לחם ומאם בודול והפקוד עלייהם שומרם, ואמר למכהו אהוהג אלו הילוקות תחול להילוק רגון ריבאל ראו והቢור מה הצל אויהם - הקומצ'

Wears the lion costume to fight the "tiger"

The "tiger" is like a man in a costume

You and your son are both big's creation

The big says "what good is that little bit?"

However, the fact that he interests shows that the small things are truly great!

If you don't listen to the big he has "failed" in his mission and must try again...

בְּהַגִּיעַ הַמּוֹעֵד וְהַמּוֹן הַצּוֹפִים כָּבֵר נִיצְבוּ הַכֹּן לְרֹאות אֵיךְ יִפּוֹל דָּבָר - הַלְּבָשׁ הַיְהוּדִי בְּעֹור אֲרִיה וְנִצְטוֹה לְצֹאת כְּהוֹלֵךְ עַל אֶרְכָּעַ לְקַרְאַת הַנְּמֶר הַיּוֹצֵא גַּנְגַּדוּ מִן הַצָּדָה הַשְׁנִי. פָּסֻעַ הַאֲרִיה כְּמֶלֶךְ בְּגַבּוֹתָנוּ, אֶל הַנְּמֶר שְׁמוֹלוֹ; הַנִּיפְעַל עַכְרָוּ כְּפֹו, כָּאָמֵר לְקַרְוּעַו לְגַזְוִים. בְּפִנִּים, בְּתַךְ הַמְּסֹהָה הַמְּפֻחוֹד, פָּעֵם לְבּוֹ שֶׁל הַיְהוּדִי בְּאִימָה וּבְכִירָה, לְפַתְחַע הַתִּיצְבָּע הַנְּמֶר עַל גַּלְיוֹ וְהַתְּקַרְבָּבָה חַמְתָּ זַעַם אֶל הָאֲרִיה, עֹוד רָגָע וּוְהָא מִסְתַּعַר עַלְיוֹ. נִתְקַפֵּף הַיְהוּדִי בְּפַחַד וַיָּאוֹשֵׁב, הַחָל קֹרֵא בְּקוֹל גָּדוֹל: "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל", בְּטֹוחַ הִיה כִּי אֶלָּה רָגָעַו הַאַחֲרֹנִים. לְפַתְחַע בְּקַעַן קוֹל חֹזֶק מִתְּךָ אֶרְתָּת הַנְּמֶר, הַעֲנָה לְעוֹמָתוֹ: "הָאֱלֹקִינוּ הָאֶחָד" - - -

הַיְצָר, אֶחָד הוּא אַיִן אֶלָּא מִסְבָּה מִפְּחוֹדָה, אֶחָד הוּא יִצְדַּק וְשִׁלְיָה הַבּוֹרָא. הַבְּטָאָפּוֹא אֶל וְהַשְּׁבָרָא אֶת שְׁニָיכֶם.

* * *

הַיְצָר אָמֵר לְאַדְמָן אַיְוֹ חַשְׁבוֹת יִשְׁ בְּמַעַט הַזָּה?! אָולָם אֶדְרַבָּה, מַעַצְם זֶה שַׁהְיֵצֶר מִפְּרִיעַ וּמַנִּיאָה אֶת הַאַדְמָן נִמְמָעַט - מַהְאָ גַּוְפָּא מִוְּכָחָ שִׁישׁ חַשְׁבוֹת בְּמַעַט, דָּאמָן לֹא כָּן מְרוֹעַ רֹוֶצֶה הַיְצָר לְמוֹנָעַ מִקְרָן.

* * *

הַיְצָר נִשְׁלַח לְפַתְחַת אֶת לְבָוֹת בְּנֵי הַאַדְמָן, וּכְוּונַת הַשִּׁלְיָה הִיא - שַׁהְאַדְמָן לֹא יִשְׁמַע לָנוּ. אָם שְׁוּמָעִים בְּקַולָּן, לֹא הַוְשָׁגָה הַמְּטָרָה שְׁלַשְׁמָה נִשְׁלַח הַיְצָר: כְּמוֹ הַשְׁלָחָה שְׁלִיחָה שְׁילֵךְ כְּבָרָת דָּרְךְ וַיּוֹלִיךְ מִשְׁלָחָה-מִנוֹת לְחַבּוֹרָה, וְהַשִּׁלְיָה עֲשָׂה אֶת הַשִּׁלְיָה וְהַוְּלֵךְ עַד בֵּית הַחֶבְרָה - אֶחָד אַיִן מָרְצָא בְּבֵיתָן; שַׁב אֶל הַמִּשְׁלָחָה וּמְסַפֵּר לוֹ שְׁעָשָׂה אֶת הַשִּׁלְיָה אָולָם הַלָּה נִעְדָּר מִבֵּיתָן. הַנָּה אַמְתָּה, שַׁבְּכָנָךְ אָמַנָּמָן עֲשָׂה הַשִּׁלְיָה אֶת רְצֹן הַמִּשְׁלָחָה - אֶחָד טְרַם הַוְשָׁלָמָה הַשִּׁלְיָה כִּי לֹא הַוְשָׁגָה מִטְּרָת הַמִּשְׁלָחָה, וְהַרְיָה לֹא הִתְהַגֵּה כָּל מִטְּרָת הַשִּׁלְיָה

7. אָאַז מַוְיִיר זַיְל פִּי עַל פְּסֹוק וְשָׁאַלְךָ לִמְיַה אַתָּה כֹּו. כִּי גַּם הַיְצָר יָדַע הַגִּי שְׁאַלְוֹת שְׁבָמְשָׁנָה מֵאַיִן בָּאת כֵּרִי לְהַכְּיָא דָאָגָה וְעַצְבָּות. וְצִרְיכִין לְהַחְזֹק וְלְהַשִּׁיב אֶלְיוֹ לְעַבְרָן לִיעַקְבָּן. עַיְיַה בְּהַיטּוֹל לְכָלְל יִשְׂרָאֵל שְׁחַבְיָכִין לְפָנֵי יְהָה. מִנְחָה הָרָא הַמְּעַט שְׁבָא בְּמַסְיָן חַשּׁוֹב לְפָנֵי יְהָה כִּמְשָׁש מִדְרַכְוֹ לְהַתְּגַדֵּב מִנְחָה עַנִּי מְעַלָּה אֲנִי עַלְיוֹ כָּאַלְוֹ הַקְּרִיב נְפָשָׁו. לְאַדְמָי לְעַשְׂו עַיְיַה עֲבוֹדָה רְכָבָה נִגְדָּה הַיְצָר יָחַשׁ בְּלְפָנֵי יְהָה כָּל מַה שְׁבָנָי עַוְשִׁין אָפָּע מַעַט כָּמוֹ הַרְבָּה עַכְיָיד. (שְׁפַת אַמְתָּה וְשִׁלְיָה חַרְלָה).

ילד לשם; בוט'
והנה אף הגז
בוראי;
לרבינו - וכשען
להישלח שיבן;
ישמע;
ואכן תתיקן
וירשו כ
כוון שכבר הת'

אמר בשם דרי
ביה והכז'
מידה טוביה די
ביה, ויכולים נ
זיך פָּאַרְדְּרִיעַן
ביה, יוכולים נ
תווע, בשאנן
היטפנה;

דיבר על מד' ז
נישט' -
כשעוזבים ימץ'

בָּאֵר

לְקַדְםָה

מִים חַיִם

שְׁפָגָן

לעוֹלָם הַבָּא. עַל פָּנָי אָמַר אַדְנִי הַוַּיָּה, פָּרוֹשָׁה
הַזֶּה, בְּחִינָת שֵׁם אָדָנִי, עוֹלָם הַעֲשִׂיה, בְּנוֹדָע.
וַיְהִי הַוַּיָּה בְּגָנֹוד אֱלֹהִים, בְּחִינָת עוֹלָם
הַפְּרִירִיאָה עוֹלָם הַבָּא, מֵהַ שָׁאַתָּה מִבְּטִיחָנִי
לְרֹשֶׁת עוֹלָם הַבָּא, מֵהַ תָּהָן לִי, בְּלֹוֹמֶר הַפְּלָל
מֵהַ שְׁתַחַתְנִי לְהַכְלִיל הַוָּא בְּמִתְחָנָה אִמְתִּיתָות מִפְהָ
בִּי אֵין מִגְעַל לִי מַאֲתָךְ אָפָּרְךָ קָל שְׁפְקָלִים,
וְהַכְלִיל הַוָּא בְּחִסְרָה חָגָם בְּמִתְחָנָה גְּמֻרָה. וְאַם
תֹּאמֶר שְׁלֹוחָ אָנָי אָמַר שְׁזֹאת הַוָּא בְּמִתְחָנָה
אָצְלִי בְּדִי שִׁישָׁאָר וְכוֹתֵי לְבָנִי, בִּי דָרְךָ
הַצְּדִיקִים לְהַשְּׁאֵר וְכוֹתֵם לְבָנִיהם (כִּמוֹ שְׁפָחָב
בְּחוּרִית פְּנִים, מַזְבָּא בְּלִקְוּט רְשָׁוֹת חֲרֵשָׁה), בְּלֹא לְעֵת
עַתָּה אָנָכִי הַזָּלֶךְ עֲרִירִי וְאֵין לִי בָן, וְשְׁדוֹן אַיִלִי
יָדָע הַחֲכָם יְהִי אָוֹ סָכָל, וְלֹמַה וְהַ אֲנִיחָנָי
אָחָרִי (כִּמוֹ שָׁאָמֵר שְׁלֹמֹה אָרוֹן הַתְּכִימִים עַלְיוֹ הַשְּׁלָום,
קְרֵלָה בָּ, ט.), בִּי עָדָן לֹא הִיה לוֹ אָפָּרְךָ שְׁמָעָאל.
וְהַהָּרְמָפְקָק אָפְשָׁר לֹא יְהִי לוֹ בִּי אָם בִּמּוֹ
וּתְהִ, וְעַל פָּנֵי בְּרוֹדָי לֹא בְּשָׁבֵל וְהַ אָנָי אָמַר
שְׁזֹה הַוָּא מִתְחָנָה חָבָם, בִּי אָם מִפְהָ שְׁאַנִי מִבְנִי
בְּאִמְתִּית שְׁפֵל הַבְּרִירָות חִיכִים לְךָ וְלֹא שְׁאָהָה
חִיב לְתָם. → אָמָם יוֹכֵל אִישׁ לְמִסְרָר נְפָשָׁו בְּכָל
רְגָעָן וּרְגָעָן בְּכָל יְמִי חִיּוֹ לְקַדְשָׁת הַבּוֹרָא, אַינוֹ
בְּרוֹדָי עַל זָכוֹת מִצְוָה הַקְּפָתָה שְׁבָקְטָנוֹת שְׁאָזְנוֹ
הַ אֱלֹהִינוּ לְעַשׂוֹתָם, לְעַבְדָּל מְלָךְ גָּדוֹל וּנוֹרָא
אֲשֶׁר יִשְׁמַלְאֵכִי מְרוֹם נֹזָאים שְׁאָינָם וּזְכִים
לְעַבְדָּו בִּי אָם פָּעָם אַחַת בְּשְׁמַטָּה אָוֹ בְּזִוְּבָל,
וּמְבָל שְׁבָן בְּנֵי אָרָם קָרוֹצִי חָמָר, וּכְבָר הַאֲרָכָנִי
מִאִמְתִּית בְּחִינָה וּזְבַקְמָקָם אַחֲרָי. אֲשֶׁר עַל פָּנֵי
אַנְיִי יָדָע בְּבָרוֹר שְׁפֵל מֵהַ שָׁאַתָּה עֹשָׂה לִי
בְּעוֹלָם הַזֶּה וְמֵה שְׁתַרְצָה לִתְתַּחַת לִי לְעוֹלָם

הַבָּא, הַכְלִיל חִסְרָה חָגָם מַאֲתָךְ:

וְעַל פָּנֵי, וַיֹּאמֶר אַבְרָם הַנְּזֵה לֹא נְתַחַת וּרְעֵ
שְׁבָכְלָל הַמִּתְחָנָה שְׁהַבְּתָחָת לִי, וְמֵה
שָׁאַתָּה עֹשָׂה בְּחִסְרָה לְגַמֵּל חִסְרָה לְכָל בָּאי
עוֹלָם לְחוֹנָנָם חָגָם בְּרוֹעָר שְׁלֵגִימָא, וְהַמִּתְחָנָה

וְהַ אָמְרוֹ חַבְמִינוֹ וּכְרֹומָם לְבָרְכָה (חַבְמָ�
וּבְרָאָשָׁה רְבָה רְבָה רְשָׁוֹת שְׁמָה), וְתַוְלְדוֹתֵינוּ שֶׁל
עַדְקִים מַעֲשִׂים טּוֹבִים, בִּי וְהַ בְּאִמְתִּית
תַּוְלְדוֹתֵינוּ לְמַעַלָּה בְּרוֹחָנִי, בְּמִצְוֹת פְּרִיה
וּרְכִיה בְּדִבְרֵי תֹּורָה, וְלְהַזְלִיד בְּנָה נְשָׁמוֹת
חַדְשָׁות בְּעַלְמֵינוּ דְּכַסְפּוֹן בְּנוֹדָע. וְנוֹסֶף לְזָה
הַנְּתָעֵן בְּפָה שְׁפָרְשָׁנוּ (בְּפָרְשָׁת בְּרָאָשָׁה בְּפָסְקָ
פָּרוֹ וּרְבוֹ) פָּרֹשָׁה בְּפָסְקָ וְשָׁוֹרִי אַשְׁתָּאָרָם לֹא
יַלְדָה לוֹ וְגַוְן, בִּי לוֹ לֹא יַלְדָה בְּתוּלָה
שְׁשָׁמִים לְהַזְוָת נְקָרָא וּרְעוֹ אַתְּרוֹו עַל שְׁמָנוֹ
אָכְלָה תַּוְלָדוֹת רְוָחְנִים הַזְלִידָה לְמַעַלָּה (וְהַזָּה
מַפְשֵׁט בְּאָזְרָה קְדָשָׁו שְׁלָחָה), בִּי נְזָע שְׁמֶפְלָל וּזְוֹג
הַקְּדוֹשָׁל לְשָׁם שְׁמִים בְּשָׁלָא נְזָלָד תַּוְלָלה
גְּשָׁמִיות מְאֹתוֹ, נְעָשָׂה מְזָה נְשָׁמוֹת לְנְפָשָׁת
גְּרִים אֲשֶׁר בְּאָרֶץ, וְזָה וְאַתְּ הַגְּפָשָׁ אֲשֶׁר עָשָׂו
וְגַוְן, נְפָשָׁות וְדָרְאִי לְגָרְרִים, לֹא גָּוְפִים, עַזְן שָׁם.
וְלֹדָה אָמֵר וּבָנָי מְשָׁק בֵּיתִי, בְּלֹא מְשָׁק בֵּיתִי
וְגַם מְשָׁק בֵּיתִי, בֵּיתִי וְזָהָרִי, הַוָּא דְּפִישָׁק
אַלְיָעָר, בְּשִׁנִּי הַבְּחִינָות שְׁבָאָרָנוּ, א' דְּפִישָׁק
דּוֹלָה וּמְשָׁק מִתְוָרָת רְבָנוּ וּכְרִי בְּנָפְרָר, וְהַוָּא
בְּחִינָת זָה סְפָר תַּוְלָדוֹת אָרָם, הַפְּרִיה וּרְכִיה
בְּתַחַתְנִי לְמַעַלָּה נְשָׁמָה לְמַעַלָּה, וְגַם אַלְיָעָר
הַוָּא נְשָׁמוֹת הַגְּרִים הַזָּה וְכִיּוֹצָא בָּוּ, אָכְלָה
בְּנְשָׁמִיות הַתַּוְלָדוֹת אָנָכִי הַזָּלֶךְ עֲרִירִי וְגַוְן,
שְׁהַבְּתָחָת לְזְהַדּוֹשׁ בְּרוֹדָה הַזָּה אֲשֶׁר יֵצָא
מִפְעִידָה, מַעַיִם הַגְּשָׁמִים מַפְשָׁל אֶל בְּמַחְשָׁבָה
הַרְוִיחָנִית:

(ג) וַיֹּאמֶר אַבְרָם הַנְּזֵה לֹא נְתַחַת וְגַוְן
בְּנֵי בֵּיתִי וְגַוְן. לְהַבָּנָה
בְּדִבְרֵי הַאֲחָרִון לוֹמֶר הַנְּזֵה לֹא נְתַחַת וּרְעֵ
וּכְבָר אָמֵר וּאַנְכִי הַזָּלֶךְ עֲרִירִי. וְגַם לְתַרְץָ הַלְאָ
כְּבָר הַגְּיטָה מֵהַ שִׁינְיוֹה לֹא גָּרָע, בְּנִיאָרָה. וְאַכְּנָ
לְאַשְׁר בְּתַבָּנוּ לְמַעַלָּה בְּרוֹחָנִי הַזָּה אֲשֶׁר שְׁנִי הַבְּחָחוֹת
הַכְּטִיחָה הַקְּדוֹשָׁב בְּרוֹדָה הַזָּה הוּא בְּמִתְחָה, אֲשֶׁר הַוָּא
מְנָן לֹא, וְכָל אַשְׁר יַעֲבֵר עַלְיוֹ הַכְלִיל הַזָּה מְחִיב
לְהַאֲלִיל לְכָבָרָו, וְעַזְדָּע שְׁכָרָו הַגָּה שְׁמָר וּצְפָנָ

. אָרָם. בִּי רְבָ טָוב הַמְּגַיִּינָן
צְפָנוֹ וּטְמָנוֹ, וְמֵה שְׁפָעַלְתָּ
לְזָה מְפָנָה נְפָשָׁם וּלְחִירָב
לְזָה שִׁיתְמָעַט עַל יְדֵי וְהַ
זָה גָּנְדר בְּנֵי אָרָם, לְהַרְאָה
בְּבָבָד אֲשֶׁר הַוָּא מְנָן עַל
בְּרָם בְּפָול וּמְכָפֵל צְפָנִי
עַיְלָמִים בְּרוֹדָה הַזָּה, אֲשֶׁר
לְמַחְפָּה לֹא:
בָּ, גַּוְן, וְאַנְכִי הַזָּלֶךְ עֲרִירִי
אָמְרָתִי לְהַצְדִּיק אֶת הַצְדִּיק
אָבָנָנוּ עַלְיוֹ הַשְּׁלָום רְאִישָׁ
בְּבָבָד שְׁמָעַן הַזָּה, נְעָשָׂה לְבָבָד
שְׁמָעַן לוֹ וּרְעֵן, וְאַעֲשָׂה לְבָבָד
נְתַחַתְנִי וּכְרִי, לְזָה אַתְּנָנָה
לְאַתְּנָנָה בְּבָבָד כְּבָרְךָ
שְׁיִחְשָׁב לוֹ מְחַפֵּר אֶמְנָה
הַזָּה. אַתְּנָנָה בְּבָבָד אֶמְנָה
בְּבָבָד אֶלְיָעָר שְׁהַבָּה
נְיָהָרָב לְאֶחָרִים, וְנְזָע
בְּבָבָד אַלְיָעָר בְּלָדָן, וְבָנָי
שְׁבָבְתָחָת לִי בְּנִים, הַוָּא,
נְאַדְלָה זְהַבָּה וּמְשָׁקָה וּכְרִי:
רְהַבְּךָ אַשְׁר יֵצָא מְפֻעָה
לְאַשְׁר שִׁינְיוֹה בְּאָלוּ וְלָדָן
זְהַבְּךָ עֲרִירִי בְּלָדָן, וְבָנָי
שְׁבָבְתָחָת לִי בְּנִים, הַוָּא,
נְאַדְלָה זְהַבָּה וּמְשָׁקָה וּכְרִי:
לְאַשְׁר שִׁינְיוֹה בְּאָלוּ וְלָדָן,
בְּנֵי בְּנֵי, וְבָנָי מְפֻעָה
זְהַבְּךָ עֲרִירִי בְּלָדָן, וְבָנָי
שְׁבָבְתָחָת לִי בְּנִים, הַוָּא,
רְהַבְּךָ אַשְׁר יֵצָא מְפֻעָה
לְאַשְׁר שִׁינְיוֹה בְּאָלוּ וְלָדָן:

אנו גרים

(8)

קייז

לקט מאמריהם ורעיונות

ישולחן ערוך' ויחפש היכן כתובה 'מצוה' זו, או או יראה שבאמת אין זו מצוות.

זהו טוב רק לאינו חסיד. אך לחסיד - לא רוי בעצה זו, כי כשיאמר לו היכן כתובה מצווה זו, יאמר לו היצה"ר: מה אתה שואל היכן כתוב? יש כתב יד מהבעש"ט, מקאץ, ואולי זה עוד מרhaar"י הכהן, לא כולל יודעים מכך, רק יהודים, והכת"י כבר נשרפ' ונارد... הסבא זכרונו לברכה חור על כך בשם אביו ז"ל...

על זה הבקשה 'שמורה נפשי' מהצובע הזה, 'כǐ חסיד אני...'.

- מא -

אמר שיש אחד שמקיים כל המצוות, מלבד מצוה אחת שאורה אינו יכול לקיים; כמו"כ הינו נשمر מכל העבירות, מלבד עבירה אחת שע"ז אינו יכול להתגבור וועבר עליה.

ומה הם? כשהולך ברוחב רואה לפעמים איזה יהודי יושב ומקבץ נדברות, והוא נותן לו כל פעם כמה מטבעות. מאן דהו מעיר לו על כך ושאלתו: 'לאיש זה אתה נותן נרביה? אני מכירו! יש לו בית בעירה פלונית, והרבה כסף בנק ובבית, עבירה היא לחת לו?' - אולם אין לו כח להתגבור וועבר על 'UBEIRAH' זו...

כמו"כ כשנקלע פעם למקום, ומביום שם איזה איש מריאשו ועד רגלו, שואל: 'הרי אסור להלבין פני חבריו?!' ומשיבים: 'אורתו? מצוות גדולה להלבין!. גם 'מצוה' זו קשה עליו לקיים.

- מב -

היתה רגיל במאמר העולם על הפסוק "והיה אם שכוח תשכח את ה' אלוקיך": 'והיה' לשון שמחה, "והיה אם שכוח" - אם תשכח את מידת השמחה - "תשכח את ה' אלוקיך".

- מג -

← אמר בדברי המשנה "בל שהוא תפארת לעושיה ותפארת לו מן האדם":
כשאפילו "בל-שהוא" תפארת לעושיה - הינו שהעשה מחשב אף
"ולזה..."

לה, וברוחן מן
זה" - בשינוי
לבורות נסמן
בידה" - היינו
-

: "שמורה נפשי"
כבד אינו צריך
לשבחו לבית
זה אלא שלא
נירטו לביהם"ה,
: בא אחריו

זהוב, ומסתו
להבטית אחד
- ירשו מיד -
ביבתו לעשות

צמץ לייצר טוב
היהודי. העצה
- יפהה גمرا

זה י"ב אמר משום
האאי צל יוצר הרע
- הדבאה משום
בציניס, ואם כן,
- בטיבום צובע,
ובצדאה להם פנים
- ולא שיצבע את

Without you will I
you will come to
ה' י' ק' ג' ג' ג'

— ה' ק' ג' ג' ג'
small size
matter could be a source of
use and the to do the
use of

ברשות נח

6

שע"י מבול, ואח"ז שעישה תיבת מבול. נראה פשוט שהוא כדי בبنין התיבה מצד מצות ה' וצד כי מצד הצלחה הרי הרבתה וזה יכול להניח איזה מקום פניר וכדומה, וכדרפוש"י הרבה ר' יוחנן אבל הוא מצד ציווי ה', ואלו כעונש גם להם שלא וכו' להניבן ומטעם זה בכל מצותה אף צדקה לקיים מצד מצות ה', מטיבם בצד לציווי ה' כהה דקאן וכו' בצד שעשית התיבה לא תלוי בגבורה אמר לו וה קודם שאמר בצדה:

שפתה [יא כת]. ג' פירושיב א' שטוכה ברוחה^א, ב' כ' צ' ביויפות, ג' לשון נסיכות, כ' נ' כ' ולכלאורה פירוש שהכל סוכין ב' חולין ואין וה שבת לזרקן. א' שהחשיה^ב נתן את התורה לדב' ויש להן כל ענייני חי' ההבל ב' הוא למקו את כל העניינים^ג האגשיים יהיו לשבח להצידת ב' פ' שננו חכמים. ובזה בארץ^ד המכמבר בסוף כתובות [פיא ב'] סרך לעשות פירות. יולאarity^ה וכי חסר לנו ענייני הארץ ב' עשרה שלימוד התורה נ' כ' עד' במדעה מועצת הלווי' ט' כ' הגמצאים עניינים רוחניים ג' עד' לעתיד לבוא שיתרבה ד' עד' הטובים, יהיה בכחם לעשיהם ד' ענייני הנאות בעולמי ז' עד' ממה שישnom כבר, ז' עד' ז' הנאות שם האלוני סרכ' ז' עד' בשורה שאצללה היה א' ג' עד' וכבוד השיות, וזה ז' עד' ג' עד'

היו נורא שאליך אם יתאפשר לך לתקן את זה. פירושי למדך שיעיר תולדותיהם של צדיקים מעשים טובים. אולי הטעם שקראת הכתוב למשעים תולדות, גלגולות שצריך להיות אהוב להמעשים טובים כדרך שאויב האדם אהב בוניו, ולא שיעשה אותן במעשהתו של אמן חסרון. ועוד שלא ימצא חסרון במעשהתו של אמן חסרון. ובעוד שלא עשו אותן מפני שאין טוב יותר, כמו שאדם אהוב את בנו אף שאינו גדול וטוב כ"כ. וכך בכל מעשה טוב לחטא אם יש חסרון, צריך לו יותר במצבו קלה כבמורתה. גם שزادך לעומול על זה כמו שעמל האדם על בניו לראות שלא יחוור להם ושיחיו יותר טובים וייתר חכמים, כ"כ צריך לעומול ולראות שככל מצוה יהיה ביותר נוי והדר.

איש צדיק תמיים. נראה לומר רכתבה תורה התואר „איש“, לומר שרך כשהוא איש בדעתה ובחשכלו שיר לומר עליו תוארים דעתיך ותמים, אבל כשהוא צדיק תמיים כשאינו איש, דהינו שהוא שלא בדעתו, אין לתארו בתוארים אלא, שנקל להתחפות.

איש צדיק תמיים. נראה כי צדיק פירושו מי שיש טענה עליו אבל כ"כ אחר שמעינים רואין כי הוא זכאי, שזה פירוש צדיק — זכאי, וכదמרין בפסק דין פלוני זכאי, הינו שהוא עליו טענות אבל יצא זכאי, ותמים פירשו שלא דאו עליו שם טענה שהוא תמים بلا שם פגימה וא"צ לתרץ דבריו כלום, ונמצא לפ"ז שתמימים הוא מדרגת יותר גודלה מצדיק, והיל' למינקת חמים וא"צ למינקת

איש צדיק תמים. נראה לומר דכתבה תורה
התואר „איש“, לומר שרך כשהוא איש
בדעת ובהשכל שיך לומר עליו מווארים צדיק
ותמים, אבל כשהוא צדיק תמים כשאינו איש,
תהיינו שהוא שלא בדעת, אין לתארו בתוארים
אלנו שוכן להתחפות.

איש צדיק תמייף. נראה כי צדיק פירשו מ'

שיש טענה עליו אבל עכ"פ אחר
שמעינינימ רואין כי הוא וכאי, שוז פירוש
צדיק — וכאי, וכadamriinen בפסק דין פלוני
וכאי, היינו שהיו עליו טענות אבל יצא וכאי,
וחותמים פירשו שלא ראו עליו שום טענה שהוא
תמייף ולא שום פגימה וא"צ להריץ דבריו כלום,
ונמצא לפ"ז שתחומים הוא מדרגה יותר גודלה
מצדיק, והיל' למינקת תחומים וא"צ למינקט
צדיק כלל, וגם אם נימא שברוב דבריו היה
תחומים ובמיעוט דבריו היה הצדיק, ונתק תרוייתו

צדיקים

אוצרותיהם של צדיקים תקמו

must
will
be
done
by
you
and
me

משמעותם

אוצרותיהם

בשלימות, אף אם אחר כך לא מצליחים לקיים את הכל, אם מקבלים על עצמן לעשות בנסיבות נפש, הרוי זה מסיע לקיים מה שיותר.

הרה"ח ר' מרדי מירון שליט"א
על משכנות הרועים (ב"ב תשנ"ט) ע' ר'ג

בפ' מסע' (ל"ז ז') תtauו ל'ם הר הדר. פרשי' שהוא במקצוע צפונית מערבית ובי' ושם תtauו ובו' ל'צפון אל' הר הדר, וכיל' הא לעיל (ל"ג ל"ז) בתיב דהר הדר הדר הוא בקצת ארץ אדום וכ"כ בפ' חקת (כ' כ"ג) בהר הדר על גבול ארץ אדום, וארץ אדום הלא הוא בדרומה של ארץ ישראל וכמ"ש לעיל (בפסוק ג') וערשי' שם, ועכ' צ"ל דתרי הר הדר הם, א' בדרומה של ארץ, וא' בצפון מערבית של ארץ, ומהתימה שלא נדברו שום אחד מהმפרשים מזה.

הגאון רבי יהודה ליב הערצ' ז"ל
אב"ד דאברזינסק
"קובץ דודושים" (ווארשא תרפ"ז) סימן ל"א
[זכרון קדושי פולין", ע' 644]

שמעתי בשם הרה"ק ר' מענדלע דעשער זצ"ל שפע"א בא איש פשוט בעל ענלה להרה"ק מצאנו ז"ע, והרה"ק מצאנו נתן לו עלי' על אף שהגבאים לא רצו לעשות הוספות, וסימן בפרשת ערי מקלט "מות יומת הרוצח". ובמוציא שבת לא רצוי החסידים לנסוע עמו בפחדם שהוא רוצח, אבל הרה"ק מצאנו אמר שיכולים לנסוע עמו. ובמה שבונות אח"ז סייר איש הנל להרה"ק ר' מענדלע מדעת, שמעולם היה לו מדה קשה שריגיל היה להכות בביתו, ואף שהיה יודע שאין לעשות זאת לא היה בידו כח המעוצר, ומאו שהיה בצאננו נפסק ממנו עניין זה.

ואמר ע"ז ר' מענדלע שהוא כוונת הרה"ק מצאנו מות הרוצח "שמדת"
הרוצחה שבו יומת".

כ"ק מרן אדמו"ר מסאטמאר שליט"א
"פרי תמרים", תצוה תש"ט, ע' 19

←
[כ"ק] מרן אדמו"ר ה"בית ישראל" מגור זצוק"ל היה מזכיר מדבריו אביו ה"אמרי אמת" בפרשת מסע' (לה, כ): "וזאת יצא יבא הרוצח את גבו' עיר מקלט" וגו', ואתא בילקוט: "אפילו פסיעה אחת". מה בפסיעה אחת לא טובח עלול האדם להתחייב בנפשו, כל שכן במידה טובה מרובה, שע"י פסיעה אחת טובה (—א גוטען טרייט) יכולים לזכות בחיים [ע"פ כתבי חסידים].
פ"א ישראל" (ירושלים תשנ"ח) ח"א, ע' קט"ז

: חברינו נראה כטובה,
שידע מוחבות ובחון,
בין אדם לחברנו. וזהו,
כIEEE מה' ומישרא",
כzieht בין אדם לחברנו,

אדמו"ר מבוהש זצוק"ל
חק", אלול תשנ"ב, ע' 8

חי לבראות לכמ ארץ
אני דורג את שונאים
צישו הגוד לעמנו וכור
חדש מנחת הארץ
ה בשונאי. והנה אם הי'
אני אראה בשונאי. וזה
זב ואני אראה בשונאי

יע) בראשית, דף ד' טו"ג

: (במדבר ל"ג) כי אתה
; ישבה הארץ" מפרש
; צל מנתן כן תעברו —
; את התנאי ולא הורישו
; צורכה להיות הקבלה

תלמידו רבוי שלמה כהן מספר על דרכיו לימודו, עוד בהיותו בווילנה: אוצר הספרים שלו היה דל מאד, ולא היה מעין הרבה הרים בספריה האחורונית, אף שהיתה לו ידיעה לא מעטם גם בהם. שבת הביקורת שלו היה חד מאד, ולא חש **להעביר תחתיו** אף את המפורטים ביותר, בדרך של תורה – זה בונה ^{אחר חכמתך} זה סותר, ואין לו לדין אלא מה שעיניו רואות. זכורני, בילדותו מסכת חגיגה, רשם איזה חידוש בנויגוד לדעת הגרא"א ז"ל, ואמר לי באותה הזדמנות, שעד כה היה נמנע מחלוקת על הגרא"א ז"ל בשום פנים, והיה מקבל ומישב את דעתו אף אם היה הדבר מוקשה בעיניו, אבל מעתה הוא רואה הכרח לצאת מגדרו ולהוכיח את דעתו אף אם היא מנוגדת לדעת הגרא"א ז"ל.

שمعנו מהגאון רבי נסים קרלייץ שליט"א: הלכתי עמו לאחר מחלתו שלקה בה, מנבעת רוקח ועד לרחוב בלוי. הוא פסע לאיתו בלבד הדרק, ולפני שהגענו אמר לי: "רואה אתה, הולכים לאט לאט, ולבסוף מגיעים. לו היינו עומדים על מקום אחר לא היינו מגיעים". חשבתי לתומי שדיבר דברי מוסר גרידא. לאחר זמן הבנתי את הדברים יותר טוב. היה זה לאחר שלקה בלבו, ורופאיו הזהירוהו לביל ידבר במשך ששה שבועות. במשך הזמן כשיכל לדבר כמה תיבות, רמזו לי להוציא מחברתו ושاكتוב עבورو כמה תיבות. כתבתי שלוש תיבות, כפי שייצאו מפיו, יותר לא יכול. לאחר מכן שוב ביקש מני שאמשיך באותו עניין ושاكتוב עוד כמה תיבות... וכך במשך הדבר במשך תקופה קצרה. לבסוף מכל התיבות האלו נהייה סעיף קטן בספר חז"א על הלכות שבתי הוא ידע שלאחר זמן ימשיך לכתב, ברגיל, ובכל זאת נהג כפי מה שנagara.

מן הכה"י זצ"ל כותב שאל לרביינו במא שדרבו ז"ל סותרים, שבספריו כתוב שאפשר להקל במשומר בשביעית, עם זאת ב"סדר השבעית" כתוב שאסור, "ופעם אחת נדברנו עמו זלה"ה במא שדרבו ז"ל סותרים, והшиб שלזה נתכוון **שייהה סטייה בדבריו**" בעל כה"י כותב שהוא משער שהטעם הוא שכן היה דרכו בקודש, ש"במקומות שההלכה רפואה ויש צדדים להקל לחיד השואל, אבל להתריס בסיטונות לכל הכלל כלו ראה בו עניין קלות בשמירת תוח"ק", ובכן ב"סדר השבעית" שהוא קביעת הלכה למעשה לכל הציבור כתוב שאסורו (ס' כתבי כה"י החדש שבעית סי' ב"ה).

"פליהה עצומה", העיר הגרא"מ שולמן זצ"ל לרביינו, על שנעלם ממנו דברי הרמב"ם והתוספות, ורביינו מшибו: "נעלו ממי... ואין זו פלייה כלל וכלל, וכבר הרגשתי בזה" (מתוך מומ"ש שנדפס בס' "בנשת ישראל").

ראש ישיבת לומז'ה הגרי"ם גורדון זצ"ל היה פעם בלונדון. ביום שהותו שם קיבל מכתב מבתו, שהייתה אז כלה, וכאשר סיים לקרוא את המכתב התעלף. לאחר שהשיבו את נפשו, סיפר שבמכתבה שתחנה בתו לפניו בקשה שהסירה את נפשו. בקשתה הייתה להרשות לה לעוזר לחברתה שהיתה במצבה גדולה. פגשתי בימים אלה את חברותי העומדת שבועות אחדים לפני נישואיה, סיירה בתו במכtabה, וראיתי שפניה אינם כתمول שלושים. כאשר שאלתיה לפשר הדבר, השיבה לי בצער עמוק שכי הנרא עמד שידוכה להתבטל. העילה לכך היא שאת סך חמיש מאות דולרים שהתחייב אביה לתת לה-condונית, והוא הלווה לאחות הישיבות. ועתה בזock העתים, אין היישה יכולה לפרוע לאביה את החוב.

לפייך, כתבה בתו של הגרי"ם זצ"ל, על דעת חתני, שטוחה בקשתנו לפניך, אבי היקר, להעביר לחברתי את הכסף שהבטחת לנו. אנו נסתדר גם בלי סכום הכסף הזה. למקרא דברים מרגשים אלה התעלף הגרי"ם.

כאשר אב"ד לנדון הגרי"י אברמסקי זצ"ל שמע את כל העניין, נע ללבו טוב לבם של החתן והכלה, ומיד הודיע שהוא מקבל על עצמו להשיג את הסכום הדורש, כדי שבני הזוג לא יצטרכו לוטר על הסכום שהוקצב להם. הגרי"י אברמסקי יצא מיד לדרכו, ואחר זמן מה שב כשבסטום בידו. מיד יצא שוב מהבית בדרך לבית הדואר כדי לשולח את הכסף ליעדו. כאשר ניסו להניאו מטרחה זו, לא הסכים הגרי"א ועמד על כך שהוא בעצמו ישלח את המכתב.

את הסיבה להנגתנו זו נימק בסיפור ששמע בשם ה"חփ' חיים" על אשת הגרי"א וחברתה, אשר התחייבו זו לו שהראשונה מהן שתלך לעולמה תבא ותספר לחברתה מה נעשה בשםים. והנה כאשר נפטרה אחת מהן, קיימה את הבטחתה ובאה בינו שלושים ומספרה לחברתה: האם הינך זוכרת שכារ הלאנו פעם לאסוף נדבות לעין נחוץ, ראיינו מרוחק את הגבירה פלונית ונופנו לה ביד לסייע שטמתינו לנו על מנת שנוכל לגשת אליה ולהתרימה! ובכן, גם אותנו נפנו יד נרשם בשםים.

אם כך הוא הדבר – סיים הגרי"א את דבריו – שוגם מעשה פערט-ערץ כנפנו היד גם כך נרשם, ברצוני לשולח בעצמי את המכתב. נלמד, איפוא, להחשיב כל מעשה מצוה, כגדול קטן. בין כי ערכו לא יסולא בפו. נשתדל לקיים את המצוות בשמחה, בזריזות ו בשלימות, כי בשמים מחשבים כל פרט, ואין לזלزل בהבדל הקטן.

שתקפים מתוך שלוש לימוד תורה, קיום זה הכללית שנייה. מה לנו לא נושא הנכבד של

"אין הקב"ה מקפה טואבי [בתו הבכירה]; תוצר את מואב ואל זו [להעבים מותר]." בגין עמו אל תוצרים ובוט שתחי לא היינו צעסה היו שתי בנות בטנה הצנעה מעשיה

אף על פי שלא הייתה דורות לפניהם העירה. היה שהיתה מצאצאי אם העמוניים, זכתה בכך למדנו כחה של ייעים.

מאי דכתיב (מלacci עבדו) – הינו צדיק זו ולא עבדו תרוייתו רקו מה ואחד" וכו' יטמול עד שנה פרקו ולמד פעם נוספת. זה מאה פעמים נקרא

זרות אותן לא לזלזל ובמצאות, אלא במאי זה את הניתן לעשות בדת ה' זהה העבודה צץ קל, יחסית, אפשר גם את התואר "לא

◀ מחלוקת השקל" - השתדלות כפי יכולתו

זה יתנו כל העובר על הפקודים מחלוקת השקל בשקל הקודש", "פקודים" מרמו על מצות התורה, כמו"ש פקודיה ישרים ממשמי ל"ב". והנה לפעמים אחר שעובר אדם על מצות התורה - "כל העובר על הפקודים", ורוצה לחזור בתשובה על חטאיו, מהרחר בלבו אין אוכל לחזור בתשובה על כל המעשים הרעים שעשיתו ת"ה 34567, ואין אוכל לתקן כל הפגמים שפגמתי. ע"ז בא מחלוקת השקל - שנעטו ישראל בו אחר חטא העגל - להורות, לבלי יתיאש מלשוב רק יתחיל בהדרגה לתקן אשר עיות, ואף אם מרגיש שלא יוכל לתקן כל אשר עיות, יעשה עכ"פ "מחיצית" מה שבידו לעשות, וכמ"ש זיל' (אבות ב,יא) "לא עליך המלאכה לגמור", ואך עכ"פ "אין אתה בעל חורין להיבטל ממנה". שכן עליו לעשות מה שיוכל, וע"י שמתעורר באתגרותא דלתתא, הרי זה מעורר אתגרותא דלעילא, שבאמת יוכל לתקן הכל, וכמ"ש "haba letahar מסיעין אותו".

(אדמור"ר שליט"א מבאייאן)

תיקון הנפש - ע"י התבוננות
"באחד באדר משמעין על השקלים
ועל הכלאים וכו' ומתקניין את

וכל זמן שלא סר מהרע, אווי אין למצות עליה. אולם לאשר לאו כל מוחא סביל דא, כי יתכן דלא ישרש האדם את הרע מקרבו, ואיימי יעסוק במצוות ע"כ העצה היא כי יעסוק אדם בתומ"ץ לשמו ית', ויתתרמר על הרע שבקרבו ויושב לה, ויקבל ע"ע לשוב באמת ולתקן את אשר עיות. וזה שאמר הכתוב, "זה יתנו כל העובר על פקודיה", ועודין לא שירש את הרע מקרבו, "מחיצית השקל", אף שלא תיקן את הרע לגמרי, יעשה עכ"פ "מחיצית", היינו אנו הנקוט עובdotת "עשה טוב", וישוב לה' על חטאיו.

וזה מה שהתקשה משה, דהנה אמרו חז"ל (ברכות לג) כי יראה מילתא זוטרתא עצלו, והיה תמה האיך יתכן לעבוד את ה' בעשה טוב, ועודין לא עקר את הרע מקרבו, וע"ז הראהו השיטת "מטבע של אש", לרמו כי גם הצדיקים אשר לבם בוער לה, גם אצלם בחיה "עשה טוב" קודמת, כי הצדיק ע"י עבודתו בתומ"ץ מתربה עצלו ההשגה בכל יום, ונחשב לו עובdotו מאטמול Caino פגומה, ועובדתו תשובה ע"ז. ומכאן כי גם הצדיקים מקדימים "עשה טוב" ל"סור מרע".

(פאר ישראל)

הוּא וְכַמִּיכָּבֵד יְלֹה קָמָן בְּיֹום כְּהֶבֶת סָמָמָה וּסְטוּגָה לְכָהָבוֹת חֲלֹקָה דְּגַנְּטִילָה וּכְוֹי כִּי לְהַזְּנִינָה כָּלְרָה צָנוֹק הַמֶּלֶךְ מְלָהָן נְזַנְקָה כָּלְמָלֶךְ כְּדַיְהָ וְכַדְּזִין וְהַמִּן נְכַנְתָּה מְלָפְפִי הַמֶּלֶךְ וְהַמֶּלֶךְ וּכְוֹי קִיְּנוֹ טָבָס הַוּמְלִים כַּיְן סָהָכִיְּמָה חַפְּצָן גְּלֹצָטָם מְלָכוֹת וְהַזְּנִינָה מֶלֶךְ כָּלְעָס טָבָס הַכְּיָה מְחַזְּיוֹכָה הַמְּלָיוֹת וְהַזְּנִינָה מֶלֶשֶׁן (מְלָשֶׁן יְהָ) גָּרְלָה. הַסְּתָר כָּהָרָה כְּדַי צִטְרָהָלָי יְכָרְדוֹי הַת עַלְמָס זָוָה הַסְּתָר וּמְפָהָה זָהָרָהָלָי יְכָרְדוֹי הַת עַלְמָס זָוָה הַסְּתָר זְרוֹעָתָם מִזְהָבָה הַסְּתָר מְחַזְּיוֹכָה הַמְּלָיוֹת וְהַזְּנִינָה כְּמַיְהָדָה הַדְּלִיתָה זְוֹהָקָה (הַמִּירָה קָהָה): טְבָרִי דְּסְרִי מְדָבִין בְּמַלְאִיָּה וּכְוֹי זְוֹהָקָה וְהַגְּנוּלָה גְּנוּלָה מְגַנְּעָת לְבָס כָּל הַהַכְּבָדָלִים וְכַדְּמִיסִיק זְסָה זְוֹהָקָה כִּי גַּחֲלִיס הַתָּהָרָה מְוֹמָה עַל רְהַבָּה כִּי לְהַזְּנִינָה הַכָּל זָוָה נְזַנְקָה כָּלְמָלֶךְ מְלָהָן נְזַנְקָה כָּלְמָלֶךְ הַגְּנוּלָה הַגְּנוּלָה קִיְּנוֹ טְהָרָה כְּדַיְהָ עַת אַכְּבָה שְׂיָכָלָן עַזְּנָה לְכָלָרָה מְחַטְּפָה כְּבָדָה. וּפּוֹרָה הַוָּה מְלָשֶׁן פְּרוֹלִיסָה קִיְּנוֹ טְהָרָה מְקָבָץ כָּל הַפְּטָעוֹלָת הַדְּקִיסָּה וּפְקָטָנִיסָה מְלָל יְכָרְדוֹי וּמְעַלְלָה הַוָּהָם הַלְּזָהָם וּמְרַחָה הַזְּנִינָה כָּבָד כָּבָד זְמִיסָה וְהַזְּנִינָה בְּנָהָמָר כָּהָן לְקָנוּמָה הַת כָּל שִׁיכָּדִיסָה הַגְּנוֹלָהָים וּגְוֹיָה קִיְּנוֹ טְהָרָה כָּל הַלְּזָהָם הַפְּטָעוֹלָת אַקְמָנִיסָה וּמְכָל הַלְּזָהָם הַפְּטָעוֹלָת נְעַסָּה חַזְבָּן גְּדוּלָה עַד שְׁמָרָה כְּבָדָה כָּלְכָלָרָה לְכָרְדוֹלָה לְכָס הַהָבָה רַבָּה כְּמוֹ שְׁטוּלָה נְהַמְּתָה מְלָזָה יְהָ וּסְכָלָה מְמִילָה נְמַכְּטָלָה מְזָהָקִיפָה עַמְּלָקָה. וְלֹא נְרִיקָה יוֹסָס כִּיפָּול גְּבָעָה כְּמַלְעָן פּוֹרָה כְּדָרְתִּיחָה זְתָקָ�וָה זְוֹהָקָה (מִיקְוָן כְּהָהָרָה שָׁהָרָה) פְּרוֹלִיסָה הַהָקְרִיאָה עַל זָס יוֹס כְּכָפּוֹלִיסָה וּכְוֹי קִיְּנוֹ טְהָרָה מְקָבָץ זְוֹהָקָה כָּל פְּצָזָנָתָה יְכָרְדוֹלָה מְפָר נְהַלְלָה לְקָטָנִים וּנוֹעָסָה מְהָסָה מְזָבָן גְּדוּלָה מְחוֹד עַד שְׁמָהָרָה נְזַנְקָה רַבָּה מְלָזָה גְּבָעָה וּפּוֹרָה הַוָּה גְּדוּלָה כְּיַ גְּדוּלָה צְמַלְקָרָה מְלָמְנָהָה נְמַתָּה וּפּוֹרָה הַוָּה סְמָנָגָה מְלָמְנָהָה הַת כָּל הַפְּטָעוֹלָת הַפְּנָגָן וּמְעַלְלָה הַוָּקָס לְמַטָּלה לְמַקְסָס הַפְּלָזָן :

(ז) **ליהוֹדִים** טיטה הורה וממה וsson יחק וג'. (מנילה יט.) ר"ג נר יחק פחה לה פמחה נחר פלחתה מהכלה נלי ד' ס"י לנו זקנים עליינו מדרס ולן מלך וכו'. צוותה הפתיחה מכאל לנו רצוי גודל התגבורות הנטול טשי' או כי היס כי' סיבת הנטול ע"י מלך לנו כי' הנטול כ"כ חזק צלי טום קדרגה כי מלך לנו מוקדי מוקד קדוחה בגם' (פסחים קי'). ובזה' ק' (מקן קד':) הייטם רמלכם דרגה עלהה וכו' וכו' יעיכר טריין אפורת חילם הנטול הנק' ע"י הדרס ולן מלך מורה ננטול צלי טום קדרגה ננטול ח' א' ננטול לגמרי מילכתה הפתימה כענין הכתוב ואנכי בסקר

מצות ומעשים טובים והסויים
לפי דברי הסה"ק הניל', בכ'
שאינו שם לבו לסת�ות הזה
אין דעתך נוחה שיכתבו בז'
וכן היה וכתבו רך עד שנה
בשם הרה"צ מוהר"ד ז'
אב"ד דקלנסקי — וויעליבך
לשנת פקדודה לגואלתיינו, וכי
וצ"ל אצל אביו הדר"ת, וזה
לנו אריכת ימים כמו רבינו ז'
אומרים (כוונתו היה עלי א' ז'
שרמן ז"ל כפי שחשב ימי'
ה' ראייתו שגם הד"ח היה
אריכת ימים כמו רבינו יעקב
תרלו"ר היה בן ע"ט שנים, ז'
אני יודע יותר טוב).

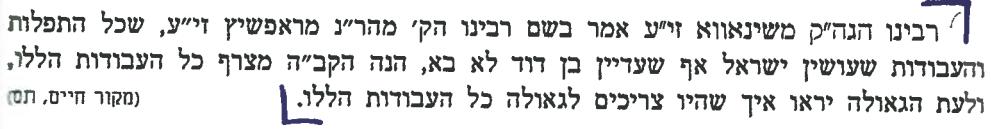
ומעניין לציין שבשנה
יוסף מחודש כסלו תרס"ז,
הן יצא קול כי השנה
כפירה באמונה ח"ו בין ה' ג'
עליוון במרום לא נגלה שנה
ב"ב ברצונו, והאיך א"ל ס'
כדי לעורר וחמם ע"כ העם
יותר לגואלה באופן אם נס'
הגואלה לשנה זו תרס"ז ד'
אהקה לו, אבל לא היהת נ'
בשם מרן הגה"ק עיר וקד"ה
בזה"ק בשנות ש' מאות ז'
השנה שלא לחשוב השנה ז'
מכפירה ח"ו בין המון כשי'
(בם' דברי שלום עכבה
התאנח על זה ואמר היתכן
הקודש, וכי הוא לא ידע ב'
ה' לדלאש הרzon של תרכז'
אמנם אדרבה, لكن אמר בבב'
היו הצדיקים שבדור כל אה'
מרן משינאווא אמר בבטיחות

מהליכתם ועריכתם למלחמה בעדרנו, מפני כי הגואלה נהנית למן בעון המהיגים בדורינו של כל אחד אומר אני אמלון. עכ"ה.

הגה"ק בעל מנוחת אלעזר ז"ע הגיד בשם רבינו הגה"ק משינאווא ז"ע, כי כאשר חז' מברכין אותו שיחיה עד ביאת המשיח אמר (פ"א) כי זה אינו ברכה שלימה, אחריו שהוא ביז' עקרים ואמונהacha לו בכל יום שיבוא א"כ כל הרשעים שייהיו באותו דור ייחיו לימות המשיח, אלא שהרשעים ינעו מכנסות הארץ ולא יוכו כלל לקבל פניו, וע"כ צריכין לבדוק

לחכומו שיזכה לילך לקראת משיח צדקנו לקבל פניו ב妣תו ב"ב. עכ"ה.

דרך חיים ושולם תטורע' בשם דברי תורה חלק י' כת"ז

רבינו הגה"ק משינאווא ז"ע אמר בשם רבינו הק' מהר"ג מרפאשיץ ז"ע, שככל התפלות והעבודות שעושין ישראל אף שעדרין בן דוד לא בא, הנה הקב"ה מצורף כל העבודות הללו, ולעת הגואלה יראו איך שהוא צריכים לגואלה כל העבודות הללו.
הגה' שמעתי מת"ח מופלג בשם אדרמור'ר הגה"ק משינאווא ז"ע שאמר בהה קדרו בשם הגה"ק מהר"ש מבולא ז"ע, שבעת בית משה צדקנו יהיה נעשה גבעות של עזרות כי יתקנו מילת בניי שאינן נמולים כדת עכ"ה.

הרה"ג רב ברוך מאיר קלין (דברצין) כתוב: כמו ששמעתי מהצדיק משינאווא ז"ע
שתכלית ביאת המשיח כדי שאנו נוכל ללמידה ולהתפלל, ולקיים מצות התלויות בארץ, וכי שכל
העולם יכירו וידעו שה' אחד ושמו אחד.

שנת תרכ"ו קץ הגואלה
בראש השנה האחרון לחיו שנות תרנ"ט לפ"ק צוה מרן ז"ל להזכיר שהיות והגענו לשבעת
שבען דוד בא, וזה ז"ל ציפה כדי לישועה הכללית בשנת תרכ"ו, ואמר ברמז בוו"ז תתקטר
שנוגה אז לביאת הגואל על כן בקשתו מהעולם שיתפללו בudo, שיאיריך ימים עד אז ותצמתה
מזה טובה לעולם.

בוו"ז תתקטר

כונת רבינו אלף הששי שהוא מרת יסוד שיש מאות שנים ושה.
(עיין בסה"ק "אור הגנו" פ' ויח')

בספר דברי שלום כותב כ"ק האדרמור' מסטרופקוב — ים זצוק"ל:
כ"ק הגה"צ אבי מורי רב ישכר זצלה"ה האדרמור' מאונגגוואר בא בשנת תרנ"ח בקשר
החו"ן עם אמי הצדיק מרת בילא ע"ה בת איזמור'ר הקדוש והטהר רבשכבה"ג המתבר
זצלה"ה ז"ע התנאים היו אצל כ"ק מרן הגה"ק א"ז צי"ע איש אלקים נורא רבשכבה"ג אדרמור'ר
משינאווא זצלה"ה זיע"א.

לפי המדבר הוסכם בין המחותנים לתחת מזונות הזוג על שלוחן אבי הכללה מרן אדרמור'ר
א"ז זצלה"ה עשר שנים ז"א עד שנות תרס"ח, ענה מרן איזמור'ר משינאווא זצלה"ה לאשר
לפי הוכחות מזה"ק וספריו קדרש או רחמה ווורי החמה אנו מצפים לשועה אמתית לביאת
משיח צדקנו לא יאוחר משנת תרס"ו והאמת כן הוא שאנו עם בני ישראל צריכין להרכות

All the efforts
of the past are
significant —
see you will
how each bit
of what you do
has meaning!
Every effort
with its
faint wear and
tear...
means